

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ... กองการเจ้าหน้าที่ กลุ่มพัฒนาบุคลากร โทร. ๒๑๕๑ - ๒๑๕๓

ที่ กษ ๐๖๐๒/๐๕๕๓๓ วันที่ ๒๙ ตุลาคม ๒๕๖๕

เรื่อง... ขอเชิญส่งบุคลากรสมัครเข้าศึกษาในหลักสูตรวุฒิปริญญาตรีบริหารการวิเคราะห์การตรากฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย (ม.๗๗) รุ่นที่ ๔

เรียน ผู้อำนวยการกอง/สำนัก และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

เพื่อโปรดทราบ, ประชาสัมพันธ์และผู้ที่มีความเหมาะสม

เพื่อโปรดพิจารณาผู้เข้าร่วม (โดยพิจารณาความสำคัญและความจำเป็นในการปฏิบัติงาน) จำนวนหลักสูตรละ.....คน

แจ้งรายชื่อกลับ กลุ่มพัฒนาบุคลากร กองการเจ้าหน้าที่ ภายในวันที่..... เพื่อเสนอกรมฯ พิจารณานุมัติต่อไป ทั้งนี้ ไม่เสียค่าใช้จ่ายในการลงทะเบียน

แจ้งรายชื่อกลับ กลุ่มพัฒนาบุคลากร กองการเจ้าหน้าที่ ก่อนเข้าอบรม ๑๐ วันทำการ โดยจัดทำบันทึกข้อความตามแบบฟอร์ม กองคลัง ที่ กษ ๐๖๐๓/ว ๒๓๒๐๕ ลงวันที่ ๒๒ ตุลาคม ๒๕๕๕ เรื่อง การขออนุมัติส่งข้าราชการเข้ารับการอบรม เพื่อเสนอกรมฯ พิจารณานุมัติต่อไป

ลงทะเบียน/ใบสมัคร/แบบตอบรับ แจ้งกลับหน่วยงานที่จัด ภายในวันที่ ๒๙ ธันวาคม ๒๕๖๕ ทั้งนี้ มีค่าใช้จ่ายในการลงทะเบียน คนละ.....๓๕,๐๐๐.....บาท โดยเบิกจ่ายจากหน่วยงานที่สังกัด (กรุณาติดต่อสำรองที่นั่งกับทางผู้จัดพร้อมศึกษารายละเอียดการลงทะเบียนก่อนการโอนเงิน)

ลงทะเบียน/ใบสมัคร/แบบตอบรับ แจ้งกลับหน่วยงานที่จัด ภายในวันที่..... โดยไม่เสียค่าใช้จ่ายในการลงทะเบียน (ค่าเบี้ยเลี้ยง ค่าพาหนะและค่าที่พัก เบิกจากหน่วยงานที่สังกัด)

อนึ่ง ขอให้ส่งเรื่องให้กองการเจ้าหน้าที่ภายในระยะเวลาที่กำหนด เพื่อมิให้เกิดการทำงานที่ซ้ำซ้อน ล่าช้า กองการเจ้าหน้าที่จึงขอสงวนสิทธิ์ในการเพิ่มเติมรายชื่อภายหลัง หากสิ้นสุดระยะเวลาที่กำหนด โดยหน่วยงานสามารถแจ้งเรื่องมายังกองการเจ้าหน้าที่ล่วงหน้าผ่านทางอีเมล person5@dld.go.th เพื่อให้เรื่องดังกล่าวถึงกองการเจ้าหน้าที่ได้ทันกำหนดเวลาต่อไป

(นายมนัส เทพรักษ์)

ผู้อำนวยการกองการเจ้าหน้าที่

หมายเหตุ : ท่านสามารถดูรายละเอียดได้ที่เว็บไซต์ <http://person.dld.go.th> หัวข้อ ข่าวฝึกอบรม

ที่ พป 0011/ว 2180

กรมปศุสัตว์
เลขรับที่ 40374
วันที่ 21 ต.ค. 2565
เวลา.....น.

17 ตุลาคม 2565

เสมอ กคช

เรื่อง ขอเชิญส่งบุคลากรสมัครเข้าศึกษาในหลักสูตรวุฒิปัตการวิเคราะห์การตรากฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย (ม.77) รุ่นที่ 4

เรียน อธิบดีกรมปศุสัตว์

สิ่งที่ส่งมาด้วย รายละเอียดหลักสูตร

ด้วย สถาบันพระปกเกล้าจะจัดให้มีการศึกษาอบรมหลักสูตรวุฒิปัตการวิเคราะห์การตรากฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย รุ่นที่ 4 โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อเสริมสร้างความรู้และความเข้าใจในกระบวนการรับฟังความคิดเห็นของผู้ที่เกี่ยวข้องกับการวิเคราะห์ผลกระทบและการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย และเพื่อให้ผู้ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการรับฟังความคิดเห็นของผู้ที่เกี่ยวข้องกับการวิเคราะห์ผลกระทบ และการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย มีแนวทางและเครื่องมือในการดำเนินงานอย่างมีคุณภาพและบรรลุตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญ มาตรา 77

ในการนี้ สถาบันฯ จึงขอเชิญชวนและประชาสัมพันธ์มายังหน่วยงานของท่านเพื่อการประชาสัมพันธ์และพิจารณาให้บุคลากรในหน่วยงานของท่านสมัครเข้าศึกษาในหลักสูตรฯ โดยมีค่าธรรมเนียมการศึกษา 35,000 บาท (สามหมื่นห้าพันบาทถ้วน) รวมค่าอาหาร และค่าเอกสารประกอบการศึกษาอบรมตลอดหลักสูตร โดยมีระยะเวลาการศึกษาอบรม ระหว่างวันที่ 8 กุมภาพันธ์ – 5 เมษายน 2566 และผู้สมัครสามารถเข้าไปกรอกใบสมัครได้ตาม QR Code ด้านล่างหรือที่เว็บไซต์ www.kpi.ac.th ตั้งแต่บัดนี้จนถึงวันที่ 29 ธันวาคม 2565

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

เสมอ กลุ่มพัฒนาบุคลากร

25 ต.ค. 2565

ขอแสดงความนับถือ

(ศาสตราจารย์วุฒิสาร ตันไชย)

เลขาธิการสถาบันพระปกเกล้า

กลุ่มพัฒนาบุคลากร
เลขที่รับ 92 / 62
วันที่ 26 ต.ค. 2565 เวลา 9:50
ลงชื่อ.....

เสมอ กคช
26 ต.ค. 65

สำนักนวัตกรรมการเพื่อประชาธิปไตย : นายอัษฎา พรสกุลศรีสต์

โทรศัพท์ 02-141-9722

โทรสาร 02-143-8202

หลักสูตรวุฒิสภาร่างการวิเคราะห์การตรากฎหมาย และการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย

(Regulatory Impact Assessment and Post Legislative Scrutiny)

1. หลักการและเหตุผล

ด้วยรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 มุ่งเน้นให้ประชาชนเข้าถึงตัวบทกฎหมายได้อย่างสะดวกและเข้าใจกฎหมายได้ง่ายขึ้นเพื่อการปฏิบัติตามกฎหมายได้อย่างถูกต้อง จึงได้กำหนดไว้ในมาตรา 77 วรรคสอง บัญญัติว่า “ก่อนการตรากฎหมายทุกฉบับ รัฐพึงจัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นของผู้ที่เกี่ยวข้อง วิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมายอย่างรอบด้านและเป็นระบบ รวมทั้งเปิดเผยผลการรับฟังความคิดเห็นและการวิเคราะห์นั้นต่อประชาชน และนำมาประกอบการพิจารณาในกระบวนการตรากฎหมายทุกขั้นตอน เมื่อกฎหมายมีผลบังคับใช้แล้ว รัฐพึงจัดให้มีการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมายทุกกรอบระยะเวลาที่กำหนด โดยรับฟังความคิดเห็นของผู้ที่เกี่ยวข้อง ประกอบด้วย เพื่อพัฒนากฎหมายทุกฉบับให้สอดคล้องและเหมาะสมกับบริบทต่าง ๆ ที่เปลี่ยนแปลงไป” และได้มีการออกพระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย พ.ศ.2562 เป็นที่เรียบร้อยแล้ว

ดังนั้น รัฐสภา ส่วนงานราชการ รวมทั้งผู้ที่เกี่ยวข้องในกระบวนการจัดทำ ปรับปรุงแก้ไข และประเมินผลสัมฤทธิ์กฎหมายจำเป็นต้องมีความรู้ ความเข้าใจ รวมทั้งมีทักษะในการดำเนินการ ในหลากหลายมิติร่วมกับภาคประชาชนเพื่อให้สอดคล้องกับสถานการณ์และบริบททางสังคม อันจะเป็นการช่วยสนับสนุนการปฏิบัติงานในด้านการจัดทำร่างกฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมายซึ่งเป็นหลักการใหม่ที่ปรากฏในรัฐธรรมนูญให้มีสมรรถนะเพิ่มมากขึ้น ตลอดจนสามารถบรรลุตามวัตถุประสงค์ของกฎหมายและการเข้าถึงของประชาชนต่อไป

ด้วยปัจจัยดังกล่าวข้างต้น สำนักนวัตกรรมเพื่อประชาธิปไตย สถาบันพระปกเกล้า จึงได้จัดทำหลักสูตรวุฒิสภาร่าง “การวิเคราะห์การตรากฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย” ขึ้น เพื่อให้ผู้ปฏิบัติงานในกระบวนการนิติบัญญัติ ส่วนราชการ และภาคประชาชนที่ต้องการจัดทำหรือปรับปรุงแก้ไขกฎหมายได้เสริมสร้างและพัฒนาสมรรถนะในการรับฟังความคิดเห็น ตลอดจนมีทักษะและเครื่องมือในการวิเคราะห์ผลกระทบและประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมายที่มีประสิทธิผลยิ่งขึ้น

2. วัตถุประสงค์

- 2.1 เพื่อเสริมสร้างความรู้และความเข้าใจในกระบวนการรับฟังความคิดเห็นของผู้ที่เกี่ยวข้องกับการวิเคราะห์ผลกระทบและการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย
- 2.2 เพื่อพัฒนาทักษะของผู้เข้ารับการอบรมให้มีความสามารถในการจัดกระบวนการรับฟังความคิดเห็นของผู้ที่เกี่ยวข้องกับการวิเคราะห์ผลกระทบ และการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย ได้อย่างมีประสิทธิภาพ
- 2.3 เพื่อให้ผู้ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการรับฟังความคิดเห็นของผู้ที่เกี่ยวข้องกับการวิเคราะห์ผลกระทบ และการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย มีแนวทางและเครื่องมือในการดำเนินงานอย่างมีคุณภาพและบรรลุตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญ มาตรา 77

3. คุณสมบัติของผู้เข้ารับการศึกษอบรม

บุคคลที่จะสมัครเข้ารับการศึกษอบรมในหลักสูตร โดยมีข้อพิจารณาเบื้องต้นดังต่อไปนี้

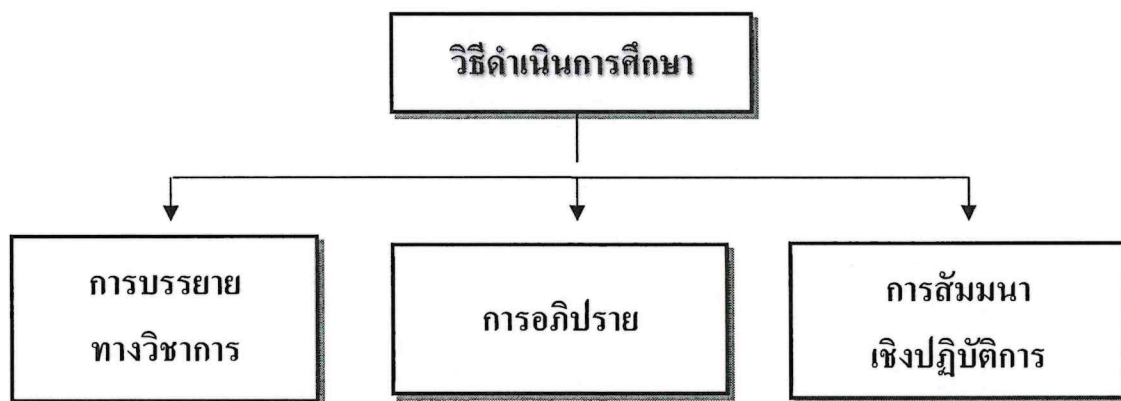
- 3.1 เป็นบุคคลที่มีบทบาทหน้าที่ในกระบวนการตรากฎหมาย หรือมีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดทำร่างกฎหมายของหน่วยงานภาครัฐ พรรคการเมือง รวมถึงภาคเอกชนและภาคประชาชน ที่เคยมีส่วนร่วมในการเสนอกฎหมาย
- 3.2 มีความมุ่งมั่นตั้งใจจริงและทำงานเกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมการมีส่วนร่วมของประชาชน ในกระบวนการนิติบัญญัติตามบทบัญญัติและเจตนารมณ์ของมาตรา 77 ตามรัฐธรรมนูญ แห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560
- 3.3 มีความสนใจและต้องการพัฒนาตนเองเพื่อให้มีความรู้และทักษะเกี่ยวกับการจัดทำร่างกฎหมาย กระบวนการรับฟังความคิดเห็น และการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย

4. จำนวนผู้เข้ารับการศึกษอบรม

สถาบันพระปกเกล้า จะพิจารณานักศึกษาเข้าร่วมรับการศึกษอบรมรุ่นละไม่เกิน 50 คน โดยพิจารณาตามระเบียบและเกณฑ์การคัดเลือกของสถาบันพระปกเกล้าที่จะกำหนดขึ้นเพื่อเป็นการเฉพาะสำหรับหลักสูตร โดยเกณฑ์การคัดเลือกจะพิจารณาจากเอกสารการสมัคร การตรวจสอบคุณสมบัติ หรือขอข้อมูลเพิ่มเติม เพื่อพิจารณาความพร้อมและความเหมาะสมของผู้เข้ารับการศึกษอบรม และการพิจารณาคัดเลือก และผลการคัดเลือกจะดำเนินการโดยคณะกรรมการบริหารหลักสูตรฯ

5. รูปแบบการจัดการศึกษาอบรม

รูปแบบการดำเนินการศึกษาของหลักสูตรการวิเคราะห์การตรากฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย จะประกอบด้วย 3 ส่วน คือ การบรรยายทางวิชาการ การอภิปรายแลกเปลี่ยน และการสัมมนาเชิงปฏิบัติการ โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

5.1 การบรรยายทางวิชาการ

การบรรยายทางวิชาการนี้ จะเป็นการฟังการบรรยายทางวิชาการโดยเน้นที่หลักการและแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับการวิเคราะห์ผลกระทบในการตรากฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย รวมทั้งกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง และกระบวนการรับฟังความคิดเห็นโดยกระบวนการนิติบัญญัติ รูปแบบและวิธีการจากอาจารย์ผู้ทรงคุณวุฒิหรือผู้มีความรู้และประสบการณ์ในประเด็นที่เกี่ยวข้อง

5.2 การอภิปราย

การอภิปรายถกแถลง การแลกเปลี่ยนความคิดเห็นโดยการเปิดโอกาสให้วิทยากรและนักศึกษาได้แลกเปลี่ยนข้อมูลและประเด็นที่น่าสนใจร่วมกัน การนำประเด็นที่ได้เรียนรู้มาร่วมอภิปราย แลกเปลี่ยนซึ่งกันและกัน

5.3 การสัมมนาเชิงปฏิบัติการ

การสัมมนาเชิงปฏิบัติการจะเป็นการเปิดพื้นที่ให้นักศึกษาได้นำความรู้ความเข้าใจจากการศึกษาเรียนรู้ และการหาความรู้เพิ่มเติมมาร่วมพูดคุยเกี่ยวกับประเด็นของแต่ละคนสนใจร่วมกัน กำหนดประเด็นหัวข้อในการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกันซึ่งและกันผ่านมุมมองที่มีความแตกต่างหลากหลาย ทำให้เกิดความเข้าใจต่อกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการนิติบัญญัติ กระบวนการวิเคราะห์ผลกระทบในการตรากฎหมาย และการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย

6. ระยะเวลาและสถานที่ศึกษาอบรม

ระยะเวลาประมาณ 2 เดือน โดยเรียนสัปดาห์ละ 2 วัน ตั้งแต่เวลา 09.00 – 16.00 น. ณ ห้องเรียนสถาบันพระปกเกล้า โดยเป็นการรับฟังการบรรยายจากผู้ทรงคุณวุฒิ และการอภิปรายเป็นกระบวนการแลกเปลี่ยนเพื่อรับฟังมุมมองร่วมกับวิทยากร และการสัมมนาเชิงปฏิบัติการเพื่อให้ผู้เข้าเรียนได้ศึกษาจากกรณีศึกษา ตลอดจนลงมือปฏิบัติจริงเพื่อให้มีความเข้าใจในแนวปฏิบัติที่สอดคล้องเป็นแบบแผนเดียวกัน

7. การสำเร็จการศึกษาอบรม

7.1 ผู้เข้ารับการศึกษอบรมในหลักสูตรฯ เป็นผู้ผ่านและสำเร็จการศึกษาอบรมเมื่อปฏิบัติตามเกณฑ์ต่างๆ ต่อไปนี้โดยครบถ้วน

- เกณฑ์เวลาเรียน นักศึกษาต้องเข้ารับการศึกษอบรมในหลักสูตร ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 ของระยะเวลาการศึกษารวมทั้งหมด
- เกณฑ์การมีส่วนร่วม ต้องเข้าร่วมกิจกรรมที่กำหนดในหลักสูตร และปฏิบัติงานตามที่ได้รับมอบหมายจากคณะวิทยากรในหลักสูตรตลอดการศึกษา
- เกณฑ์การส่งงาน ต้องผ่านการประเมินผลในการทำงานในกระบวนการเรียนรู้ การวิเคราะห์ผลกระทบในการตรากฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์
- ไม่มีความประพฤติเสียหาย และไม่ดำเนินการใดๆ อันนำมาซึ่งความเสื่อมเสียชื่อเสียงของสถาบันพระปกเกล้า

7.2 ผู้ผ่านและสำเร็จการศึกษาอบรมตามหลักสูตรนี้จะได้รับ วุฒิบัตรการวิเคราะห์การตรากฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย และมีศักดิ์และสิทธิ์แห่งวุฒิบัตรนั้นทุกประการ

8. หน่วยงานที่รับผิดชอบ

สำนักนวัตกรรมการเพื่อประชาธิปไตย สถาบันพระปกเกล้า

9. โครงสร้างหลักสูตร

หลักสูตรวุฒิบัตรการวิเคราะห์การตรากฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย แบ่งการศึกษอบรมออกเป็น 4 กลุ่มวิชา จำนวนชั่วโมงทั้งสิ้น 100 ชั่วโมง โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

9.1 กลุ่มวิชาที่ 1 ความรู้พื้นฐานว่าด้วยการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข รัฐธรรมนูญและกฎหมายสำคัญที่เกี่ยวข้อง รวม 3 วิชา

กลุ่มวิชาความรู้พื้นฐานว่าด้วยการปกครองด้วยการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข รัฐธรรมนูญและกฎหมายสำคัญที่เกี่ยวข้อง เป็นกลุ่มวิชาที่นักศึกษาจำเป็นต้องเรียนรู้เพื่อทราบถึงแนวคิดพื้นฐานว่าด้วยการปกครองด้วยการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ระบอบการเมืองการปกครอง กระบวนการนิติบัญญัติ ตลอดจนแนวคิดกระบวนการยกระดับการจัดทำกฎหมาย และกฎหมายที่เกี่ยวข้องอื่นๆ

วัตถุประสงค์

- 1) สามารถอธิบายถึงแนวคิดพื้นฐานว่าด้วยการปกครองด้วยการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นมุข มีความความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับระบอบการปกครองประชาธิปไตย รัฐธรรมนูญและกฎหมายสำคัญที่เกี่ยวข้อง
- 2) สามารถแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับประเด็นด้านกระบวนการนิติบัญญัติการจัดทำกฎหมายของประเทศไทย

หัวข้อวิชา

- 1) การปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขและกระบวนการนิติบัญญัติของไทย

ศึกษาเกี่ยวกับหลักการสำคัญของระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ประกอบด้วย โครงสร้างอำนาจและความสัมพันธ์เชิงอำนาจระหว่างสถาบันการเมืองหลักที่ใช้อำนาจอธิปไตยแทนประชาชน ซึ่งถือเป็นแนวคิดพื้นฐานสำคัญเกี่ยวกับการปกครองระบอบประชาธิปไตย ตลอดจนศึกษากระบวนการนิติบัญญัติของประเทศไทย หลักการสำคัญทางกฎหมายที่ใช้เป็นหลักการปฏิบัติ รวมทั้งกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนในการกระบวนการนิติบัญญัติ

- 2) แนวคิดในการยกระดับกระบวนการจัดทำกฎหมาย

ศึกษาเกี่ยวกับแนวคิดเรื่องกฎหมายที่ดี (Good Regulation) หรือกฎหมายที่ดีกว่า (Better Regulation) ในบริบทสากล ตลอดจนแนวคิดในการยกระดับกระบวนการจัดทำกฎหมายของไทย และบทบัญญัติและเจตนารมณ์ของมาตรา 77 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560

- 3) กฎหมายสำคัญเกี่ยวกับการจัดทำร่างกฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย

ศึกษาสาระสำคัญของพระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมาย และการประเมินผลสัมฤทธิ์ รวมทั้งกฎหมายอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง

4) เวทีสัมมนา : การวิเคราะห์การตรากฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์ของหน่วยงานในประเทศไทย

เพื่อแลกเปลี่ยนความคิด และมุมมองการวิเคราะห์การตรากฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์ของหน่วยงานในประเทศไทย

9.2 กลุ่มวิชาที่ 2 ความรู้และทักษะที่จำเป็นสำหรับการวิเคราะห์ผลกระทบเพื่อตรวจสอบความจำเป็นในการตรากฎหมาย รวม 8 วิชา

กลุ่มวิชาความรู้และทักษะที่จำเป็นสำหรับการตรวจสอบความจำเป็นและวิเคราะห์ผลกระทบในการตรากฎหมาย และการตรวจสอบเนื้อหาของกฎหมาย กลุ่มวิชานี้จะศึกษาแนวคิดของการออกกฎหมาย หลักการตรวจสอบความจำเป็นในการตรากฎหมาย การวิเคราะห์ผลกระทบในการตรากฎหมาย (Regulatory Impact Assessment) เทคนิคและวิธีการประเมินผลกระทบในการตรากฎหมายโดยคำนึงถึงมิติทางด้านเศรษฐศาสตร์และสังคม ผู้ศึกษาจะได้เรียนรู้ขั้นตอนและวิธีการเสนอร่างกฎหมายตามหลักการขององค์การเพื่อความร่วมมือและการพัฒนาทางเศรษฐกิจ หรือ OECD โดยเฉพาะการใช้ OECD Checklist ในการประเมินประสิทธิภาพกฎหมายที่ใช้กันอย่างแพร่หลายในต่างประเทศรวมถึงในประเทศไทยด้วย ตลอดจนศึกษาหลักเกณฑ์การตรวจสอบเนื้อหาของร่างกฎหมาย เพื่อให้ผู้ศึกษาเข้าใจหลักการและสามารถดำเนินการตรากฎหมายได้ตามหลักการรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และกฎหมายว่าด้วยหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย

วัตถุประสงค์

- 1) สามารถอธิบายแนวคิดของการออกกฎหมาย หลักการและวิธีการของการตรวจสอบความจำเป็นในการตรากฎหมายและการวิเคราะห์ผลกระทบในการตรากฎหมาย (Regulatory Impact Assessment : RIA)
- 2) สามารถอธิบายแนวคิดพื้นฐานว่าด้วยนิติเศรษฐศาสตร์ โดยการประยุกต์เครื่องมือทางเศรษฐศาสตร์มาวิเคราะห์และประเมินการออกกฎหมาย
- 3) สามารถอธิบายหลักเกณฑ์ตรวจสอบความจำเป็น การวิเคราะห์ผลกระทบในการตรากฎหมายและการตรวจสอบเนื้อหาของกฎหมายตามที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และกฎหมายว่าด้วยหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมายที่กำหนดได้
- 4) สามารถนำระเบียบวิธีวิจัยและเทคนิคการวิเคราะห์ผลกระทบทางเศรษฐศาสตร์และทางสังคมในการตรากฎหมายนำไปประยุกต์ใช้ในการจัดทำร่างกฎหมาย
- 5) สามารถกำหนดประเด็นที่จะนำไปสู่การสัมมนาเชิงปฏิบัติการด้านการตรวจสอบความจำเป็นและการตรวจสอบเนื้อหาของกฎหมาย

หัวข้อวิชา

- 1) ความรู้พื้นฐานว่าด้วยการตรวจสอบความจำเป็นในการตรากฎหมายและการวิเคราะห์ผลกระทบร่างกฎหมาย

ศึกษาความหมาย ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการออกกฎหมาย (Regulatory Theory) อธิบายถึงเป้าหมายและหลักการของการออกกฎหมาย การผ่อนคลายกฎ (Deregulation) และวิธีการแก้ปัญหาโดยไม่ใช้กฎหมาย รวมถึงความหมายและหลักการของการวิเคราะห์ผลกระทบในการตรากฎหมาย (Regulatory Impact Assessment : RIA) ขั้นตอนและวิธีการในการวิเคราะห์ผลกระทบในการตรากฎหมาย ตลอดจนศึกษาหลักเกณฑ์การจัดทำ RIA ตามแนวทางของ OECD ตัวอย่างและประสบการณ์ในต่างประเทศ และแนวคิดการจัดทำ RIA ในประเทศไทย

- 2) ความรู้พื้นฐานว่าด้วยนิติเศรษฐศาสตร์ (Law and Economics)

ศึกษาการประยุกต์เครื่องมือทางเศรษฐศาสตร์มาวิเคราะห์แลประเมินการออกกฎหมาย อธิบายถึงสาเหตุและความจำเป็นในการออกกฎหมายผ่านมุมมองทางเศรษฐศาสตร์ รู้จักเครื่องมือเศรษฐศาสตร์ในการวิเคราะห์ผลกระทบจากการออกกฎ ได้แก่ วิธี Cost-Benefit Analysis วิธี Impact Assessment และวิธี Multiple-Criteria Analysis

- 3) การวิเคราะห์ผลกระทบทางเศรษฐศาสตร์และทางสังคม

ศึกษาและวิเคราะห์แนวทางในการออกแบบวิธีวิจัย การสังเคราะห์ข้อมูล โดยจะศึกษาแนวคิดของระเบียบวิธีวิจัยทั้ง 2 วิธี คือ การวิเคราะห์ข้อมูลในเชิงคุณภาพ (Quantitative Research Method) และการวิเคราะห์ข้อมูลในเชิงปริมาณ (Qualitative Research Method) เพื่อให้ผู้เข้าอบรมได้เข้าใจรูปแบบวิธีการวิจัยเพื่อการวิเคราะห์ผลกระทบในการตรากฎหมาย สามารถวิเคราะห์ข้อมูลในเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณได้ (Mixed Method) เพื่อเป็นแนวทางในการเปิดเผยและเผยแพร่ข้อมูลจากการวิจัย

3.1) เทคนิคการวิเคราะห์ผลกระทบทางเศรษฐศาสตร์

ศึกษาหลักการและวิธีการศึกษาปัญหาทางสังคมและนโยบายผ่านการวิเคราะห์ทางเศรษฐศาสตร์ในแง่มุมต่าง ๆ การระบุต้นทุน (Cost) ค่าเสียโอกาส (Opportunity Cost) และผลประโยชน์ (Benefit) วิธีการเปลี่ยนคุณค่าเป็นมูลค่าเงิน (Monetization) สำหรับต้นทุน (Cost) และผลประโยชน์ (Benefits)

3.2) เทคนิคการวิเคราะห์ผลกระทบทางสังคม

ศึกษาแนวทางและวิธีการวิเคราะห์ผลกระทบทางสังคม ได้แก่ ผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อม (Environmental Impact) ผลกระทบด้านสุขภาพ (Health Impact) ผลกระทบด้านความเสมอภาคทางเพศ (Gender Impact) เป็นต้น ตลอดจนการเปรียบเทียบวิธีการแก้ปัญหาจากต่างประเทศ

4) การสัมมนาเชิงปฏิบัติการ: การวิเคราะห์ผลกระทบเพื่อตรวจสอบความจำเป็นในการตรา
กฎหมาย

ให้ผู้ศึกษาร่วมแลกเปลี่ยนความคิดเห็นจากการนำความรู้ที่ได้ศึกษามาฝึกปฏิบัติ
ในการสัมมนาเชิงปฏิบัติการ โดยให้นำประเด็นที่ได้จากการศึกษามาร่วมแลกเปลี่ยน
ความคิดเห็นและการศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติม การฝึกปฏิบัติจะแบ่งเป็น 5 ชั้นดังนี้

1. การตรวจสอบความจำเป็นในการตรากฎหมาย
2. การตรวจสอบผลกระทบทางเศรษฐศาสตร์
3. การตรวจสอบผลกระทบทางสังคม
4. การเปรียบเทียบการศึกษาจากต่างประเทศ
5. สรุปผลการตรวจสอบผลกระทบ

5) การจัดทำ Checklist

ศึกษาเกี่ยวกับผลการปรับใช้ OECD Checklist ในประเทศไทยในระยะเวลาที่
ผ่านมา รวมถึงวิธีการใช้งาน Checklist เพื่อการร่างกฎหมายในปัจจุบัน และการศึกษา
กฎหมายจากต่างประเทศตามความต้องการใน Checklist ทั้งนี้ยังศึกษาการจัดทำ
Checklist สำหรับการร่างกฎหมายตามแนวทางพระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำ
ร่างกฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย พ.ศ. 2562 และมีการสัมมนาเชิง
ปฏิบัติการเพื่อจัดทำ Checklist และเขียนรายงาน

6) การตรวจสอบเนื้อหาในการตรากฎหมายของประเทศไทย

ศึกษาที่มาและความสำคัญในการตรวจสอบเนื้อหาในการตรากฎหมายตาม
หมวดที่ 3 พระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์
ของกฎหมาย พ.ศ. 2562 วิธีการตรวจสอบเนื้อหาในการตรากฎหมายในประเทศไทย
ได้แก่ การตรวจสอบเนื้อหาเพื่อความสอดคล้องกับรัฐธรรมนูญ การตรวจสอบความ
จำเป็นในการใช้ระบบอนุญาตและระบบคณะกรรมการ ความจำเป็นในการกำหนดโทษ
อาญา เป็นต้น นอกจากนี้ยังมีการสัมมนาเชิงปฏิบัติการเพื่อตรวจสอบเนื้อหาในการตรา
กฎหมาย

9.3 กลุ่มวิชาที่ 3 ความรู้และทักษะที่จำเป็นสำหรับการดำเนินการรับฟังความคิดเห็นในการจัดทำกฎหมาย รวม 6 วิชา

กลุ่มวิชาความรู้และทักษะที่จำเป็นสำหรับการดำเนินการรับฟังความคิดเห็นในการจัดทำกฎหมาย กลุ่มวิชานี้ นักศึกษาจะได้รับความรู้เกี่ยวกับแนวคิดพื้นฐานว่าด้วยการรับฟังความคิดเห็นในการจัดทำกฎหมาย แนวคิดการปรึกษาหารือสาธารณะ (Public Consultation) กระบวนการที่ใช้ในการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนในการตรากฎหมาย รวมไปถึงการศึกษากระบวนการดำเนินการรับฟังความคิดเห็นในการจัดทำกฎหมายที่ต้องคำนึงถึงการวิเคราะห์ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเพื่อเป็นแนวทางในการจัดทำกฎหมาย

วัตถุประสงค์

- 1) สามารถอธิบายหลักการดำเนินการรับฟังความคิดเห็นในการจัดทำกฎหมาย ขั้นตอนการดำเนินการรับฟังความคิดเห็นในการจัดทำกฎหมายที่ต้องคำนึงถึงผลกระทบต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย
- 2) สามารถวิเคราะห์ผลกระทบต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสียจากการรับฟังความคิดเห็นได้โดยการใช้รูปแบบที่เหมาะสมได้
- 3) สามารถนำหลักการวิเคราะห์ข้อมูลการรับฟังความคิดเห็นนำไปประยุกต์ใช้สามารถสรุปผลข้อมูลและเผยแพร่ข้อมูลได้

หัวข้อวิชา

- 1) ความรู้พื้นฐานและการเตรียมการสำหรับการดำเนินการรับฟังความคิดเห็นในการจัดทำกฎหมาย

ศึกษาแนวคิดว่าด้วยการปรึกษาหารือสาธารณะ (Public Consultation) กับ การรับฟังความคิดเห็นในการจัดทำกฎหมาย พร้อมตัวอย่างการนำแนวคิดว่าด้วยการปรึกษาหารือสาธารณะไปใช้ดำเนินการรับฟังความคิดเห็นในการจัดทำกฎหมายในต่างประเทศ ประสบการณ์การดำเนินการรับฟังความคิดเห็นในการจัดทำกฎหมายของประเทศไทย และขั้นตอนต่างๆ ของการดำเนินการรับฟังความคิดเห็นในการจัดทำกฎหมาย ตลอดจนการเรียนรู้เกี่ยวกับความสำคัญและความจำเป็นที่รัฐจะต้องดำเนินการให้ประชาชนเข้าถึงตัวบทกฎหมายต่าง ๆ ได้โดยสะดวกและสามารถเข้าใจกฎหมายได้ง่ายเพื่อปฏิบัติตามกฎหมายได้อย่างถูกต้อง

- 2) การวิเคราะห์ผู้มีส่วนได้เสียและเลือกใช้รูปแบบที่เหมาะสม

ศึกษาการวิเคราะห์ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียโดยการทำแผนที่ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Stakeholder Mapping) ซึ่งเป็นการเลือกใช้วิธีการหรือเครื่องมือที่เหมาะสมกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียกลุ่มต่างๆ ที่มีความแตกต่างกัน และการฝึกปฏิบัติการวิเคราะห์ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเพื่อใช้รูปแบบที่เหมาะสม

- 3) รูปแบบและเทคนิควิธีการต่างๆ ในการจัดการรับฟังความคิดเห็นตามที่เสนอแนะไว้ในกฎหมาย

ศึกษาความสำคัญของข้อมูลและฝึกปฏิบัติการเก็บรวบรวมข้อมูล การสุ่มตัวอย่างข้อมูล รูปแบบและเทคนิควิธีต่างๆ ในการจัดการรับฟังความคิดเห็นตามที่เสนอแนะไว้ในกฎหมาย ได้แก่ การรับฟังความคิดเห็นผ่านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของหน่วยงานรัฐ การประชุมรับฟังความคิดเห็น การสัมภาษณ์หรือเชิญให้เข้าร่วมชี้แจงหรือแสดงความเห็น การสำรวจความคิดเห็น และวิธีการอื่นๆ

- 4) รูปแบบและเทคนิควิธีการต่างๆ ในการจัดการรับฟังความคิดเห็นโดยการประยุกต์ใช้กระบวนการประชาธิปไตยแบบปรึกษาหารือ

ศึกษาถึงรูปแบบและเทคนิครวมถึงกระบวนการในการจัดการรับฟังความคิดเห็นอื่นๆ นอกเหนือจากที่เสนอแนะให้ทำตามกฎหมาย โดยการประยุกต์ใช้กระบวนการที่ออกแบบตามแนวคิดประชาธิปไตยแบบปรึกษาหารือ

- 5) การวิเคราะห์ข้อมูลความคิดเห็น การเขียนรายงาน และการเปิดเผยผลการรับฟังความคิดเห็น

ศึกษาหลักการวิเคราะห์ข้อมูลจากความคิดเห็นที่ได้รับจากการรับฟังความคิดเห็น นำมาสรุปประเด็น รวมถึงเขียนรายงานผลการรับฟังความคิดเห็น และการเปิดเผยข้อมูลจากการรับฟังความคิดเห็น

- 6) การสัมมนาเชิงปฏิบัติการ: การออกแบบกระบวนการรับฟังความคิดเห็น

การเรียนการสอนในวิชานี้จะนำความรู้ความเข้าใจของนักศึกษามาฝึกปฏิบัติในรูปแบบนำเสนอตัวอย่างในการรับฟังความคิดเห็นในการจัดทำกฎหมาย ตลอดจนแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างกันของนักศึกษา และประยุกต์ใช้ความรู้ในการออกแบบกระบวนการรับฟังความคิดเห็นในการจัดทำกฎหมาย ตั้งแต่การเตรียมการจัดกระบวนการรับฟังความคิดเห็นในการจัดทำกฎหมาย จนถึงการติดตามและประเมินผลการดำเนินการรับฟังความคิดเห็นในการจัดทำกฎหมาย

9.4 กลุ่มวิชาที่ 4 ความรู้และทักษะที่จำเป็นสำหรับการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมายรวม 2 วิชา

กลุ่มวิชาความรู้และทักษะที่จำเป็นสำหรับการตรวจสอบกระบวนการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมายในกลุ่มวิชานั้นนักศึกษาจำเป็นต้องมีทักษะที่จำเป็นในการตรวจสอบผลการรับฟังความคิดเห็นและการวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมาย และหลักการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมายที่เกิดจากการบังคับใช้กฎหมาย รวมถึงศึกษาแนวทางการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมายทั้งในต่างประเทศและประเทศไทย

วัตถุประสงค์

- 1) สามารถอธิบายหลักการตรวจสอบการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมายได้อย่างเข้าใจ และสามารถนำไปประยุกต์ใช้
- 2) เพื่อให้เกิดกระบวนการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับการตรวจสอบการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมายของประเทศไทย

หัวข้อวิชา

- 1) Public Lecture แนวคิดและพัฒนาการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมายในทางสากล และการพัฒนาเครื่องมือประเมินผลการบังคับใช้กฎหมาย (Law Enforcement Indicators : LEI) มาใช้กับการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย

- ศึกษานำเสนอถึงแนวคิดและความสำคัญของการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมายขององค์กรระหว่างประเทศและต่างประเทศ ความสัมพันธ์ระหว่าง การวิเคราะห์ผลกระทบในการออกกฎหมาย (Regulatory Impact Analysis : RIA) และการประเมินผลสัมฤทธิ์ในการบังคับใช้กฎหมาย ความแตกต่างระหว่างการทบทวนกฎหมาย (Review) การประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย (Evaluation) และการปรับปรุงและยกเลิกกฎหมายที่ล้าสมัย (Regulatory Guillotine) รวมถึงมาตรฐานหลักเกณฑ์ รูปแบบ หรือวิธีการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย และกรณีศึกษาการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมายในทางสากลหรือประเทศที่มีแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice)

- นำเสนอความเป็นมา แนวคิดและผลการศึกษาโครงการเครื่องมือประเมินผลการบังคับใช้กฎหมาย หรือ LEI มาใช้ในการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย, สารสำคัญขององค์ประกอบ หลักเกณฑ์ และตัวชี้วัดของเครื่องมือการประเมินผลการบังคับใช้กฎหมายที่ได้มีการพัฒนาขึ้น การออกแบบและการทดสอบเครื่องมือการประเมินผลการบังคับใช้กฎหมายโดยผู้เชี่ยวชาญ รวมถึงการนำเสนอและแลกเปลี่ยนประสบการณ์เกี่ยวกับการนำเครื่องมือประเมินผลการบังคับใช้กฎหมายไปทดลองใช้ ประเมินผลกฎหมายที่สำคัญ อาทิ พระราชบัญญัติกองทุนยุติธรรม พ.ศ. 2558 และพระราชบัญญัติค่าตอบแทนผู้เสียหาย และค่าทดแทนและค่าใช้จ่ายแก่จำเลยในคดีอาญา พ.ศ. 2544 และข้อเสนอแนะที่สำคัญต่อการพัฒนาเครื่องมือประเมินผลการบังคับใช้กฎหมาย

- 2) การนำเครื่องมือประเมินผลการบังคับใช้กฎหมาย (Law Enforcement Indicators : LEI) มาปรับใช้

- ออกแบบการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมายโดยยกตัวอย่างกฎหมายหรือร่างกฎหมายที่สนใจและทดลองนำ LEI ไปใช้ และนำเสนอผลการทดลอง

10. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

- 10.1 ผู้ผ่านการอบรมตระหนักถึงความสำคัญของกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการนิติบัญญัติ และการรับฟังความคิดเห็นภายใต้บทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ
- 10.2 ผู้ผ่านการอบรมมีความรู้ความเข้าใจในหลักการวิเคราะห์ผลกระทบในการตรากฎหมาย และการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย
- 10.3 ผู้ผ่านการอบรมได้แนวทางการดำเนินงานสำหรับการรับฟังความคิดเห็นในการวิเคราะห์ผลกระทบในการตรากฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์ที่สามารถประยุกต์ใช้ได้จริง
- 10.4 กิจกรรมและการสัมมนาเชิงปฏิบัติการระหว่างเรียนที่นักศึกษาได้ดำเนินการร่วมกัน

การวิเคราะห์ การตรากฎหมาย และการประเมินผลสัมฤทธิ์ ของกฎหมาย

(มาตรา 77 ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560)

APPLY NOW

รับสมัครตั้งแต่

วันที่ 17 ตุลาคม – 29 ธันวาคม 2565
ทาง www.kpi.ac.th เท่านั้น

ค่าธรรมเนียม 35,000 บาท

ประกาศผลการคัดเลือก
20 มกราคม 2566

ระยะเวลาการศึกษา

8 กุมภาพันธ์ - 5 เมษายน 2566
สัปดาห์ละ 2 วัน (พุธ - พฤหัสบดี)

โดย วิทยากรผู้ทรงคุณวุฒิจาก

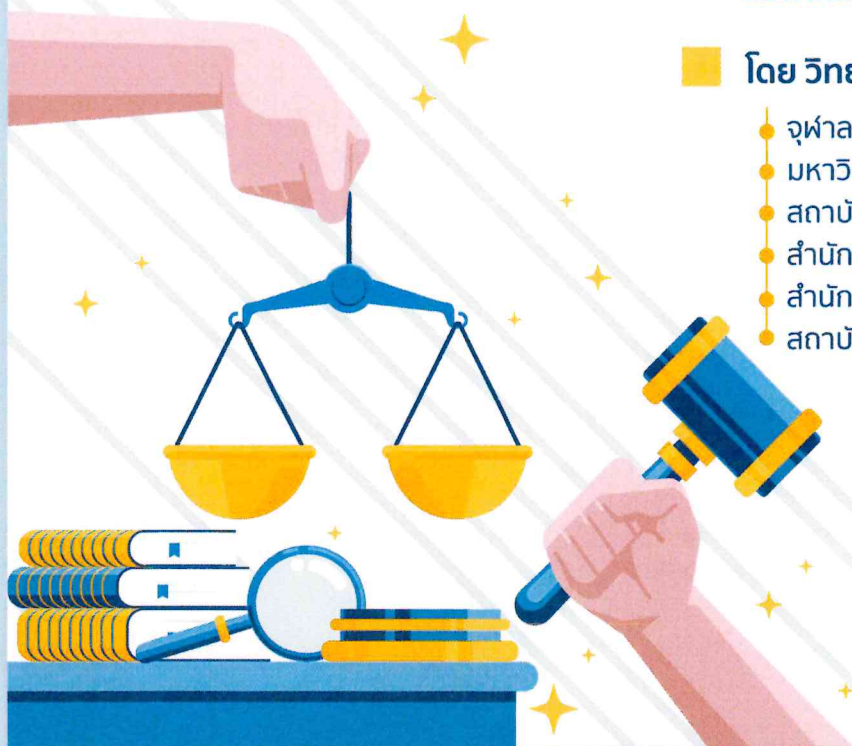
- จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
- สถาบันพระปกเกล้า
- สำนักงานกิจการยุติธรรม
- สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
- สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย (TDRI)

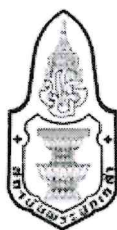
สอบถามรายละเอียด

นายอัษฎา พสกุลศรีสต์ (เสก) 0 2141 9722
นางสาวระพร เจลยโณ (เล็ก) 0 2141 9701
โทรสาร 0 2143 8202

 สำนักนวัตกรรมเพื่อประชาธิปไตย
สถาบันพระปกเกล้า

 www.kpi.ac.th

แผนการดำเนินงานหลักสูตรวุฒิปัต
การวิเคราะห์การตรากฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย รุ่นที่ 4

กิจกรรม	วันที่
ประชาสัมพันธ์และรับสมัคร (ทางช่องทาง www.kpi.ac.th เท่านั้น)	วันที่ 17 ตุลาคม – 29 ธันวาคม 2565
ประกาศผลการคัดเลือก	วันศุกร์ที่ 20 มกราคม 2566
ชำระค่าธรรมเนียม	วันที่ 23 มกราคม – 7 กุมภาพันธ์ 2566
ปฐมนิเทศ	วันพุธที่ 8 กุมภาพันธ์ 2566
ดำเนินการศึกษาอบรม สัปดาห์ละ 2 วัน (วันพุธและวันพฤหัสบดี)	วันพุธที่ 8 กุมภาพันธ์ - 5 เมษายน 2566

หมายเหตุ : กำหนดการอาจมีการเปลี่ยนแปลงตามความเหมาะสม

คุณสมบัติผู้สมัครเข้ารับศึกษาหลักสูตรวุฒิปัตร์
การวิเคราะห์การตรากฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย

บุคคลที่จะสมัครเข้ารับการศึกษาอบรมในหลักสูตรฯ มีข้อพิจารณาเบื้องต้นดังต่อไปนี้

1. เป็นข้าราชการ เจ้าหน้าที่ พนักงาน ในหน่วยงานของรัฐ องค์กรมหาชน รัฐวิสาหกิจ หน่วยงานอิสระตามรัฐธรรมนูญ ทหาร ตำรวจ ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับกระบวนการตรากฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย
2. เป็นข้าราชการ เจ้าหน้าที่ พนักงานในหน่วยงานของรัฐสภา ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในกระบวนการนิติบัญญัติ
3. ภาคเอกชน หรือผู้ประกอบการ ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดทำร่างกฎหมาย อาทิ สภาหอการค้าไทย สภาอุตสาหกรรม องค์กร มูลนิธิ เป็นต้น
4. นักวิชาการ อาจารย์ ในสถาบันการศึกษาต่างๆ
5. บุคลากรของพรรคการเมือง ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดทำร่างกฎหมายหรือการเสนอกฎหมาย
6. บุคคลทั่วไปที่มีความสนใจและต้องการพัฒนาตนเองเพื่อให้มีความรู้และทักษะเกี่ยวกับการจัดทำร่างกฎหมาย กระบวนการรับฟังความคิดเห็น และการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย

หมายเหตุ

1. ผู้สมัครต้องสำเร็จการศึกษาไม่ต่ำกว่าปริญญาตรี หรือเทียบเท่าตามที่สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา หรือ ก.พ. รับรอง
2. ผู้สมัครต้องสามารถเข้ารับการศึกษาอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่องได้ตลอดหลักสูตรการศึกษา
3. บุคคลที่สามารถสมัครเข้ารับการศึกษาอบรมในหลักสูตร ต้องไม่เป็นผู้ผิดนัดชำระหนี้ในระบบ กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (กยศ.)
4. สำหรับบุคลากรสถาบันพระปกเกล้า สามารถยื่นขอรับทุนการศึกษาได้จำนวน 1 ทุน
5. การคัดเลือกผู้ได้รับทุนการศึกษา(ข้อ 4.) ให้เป็นไปตามดุลยพินิจของคณะกรรมการบริหารหลักสูตรฯ

อนึ่ง คณะกรรมการคัดเลือกบุคคลเข้าเป็นนักศึกษาหลักสูตรฯ เป็นผู้พิจารณารายชื่อบุคคลตามหลักเกณฑ์ที่กำหนด โดยตรงไว้ซึ่งสิทธิ์เด็ดขาดในการใช้ดุลยพินิจคัดเลือกบุคคลเข้าศึกษาในหลักสูตร